

I lagens namn – hur påverkas kommunernas ekonomiska förutsättningar av en lagändring

Carina Strandberg, Salem

En tvådelad presentation

- Hur påverkas kommunernas ekonomiska förutsättningar av en lagändring
 - Vad ser vi inom individ- och familjeomsorgen?
- Brist på boenden
 - Exempel på hur två Södertörnskommuner hanterar bostadsbristen

Lagändringar

- Lagstiftningen som rör barn och unga skärptes 2013-01-01
- Nya föreskrifter ”Våld i nära relationer” 2013-10-01
- Förtydligande samverkan SIP: reglerat både i socialtjänstlagen och i Hälso- och sjukvårdslagen

Vad har vi sett av lagändringarna

- Antalet aktualiseringar har ökat med 45 procent
- I alla kommuner frånsett Nynäshamn har antalet aktualiseringar gällande våld i nära relationer ökat från 2013 till 2014
- Under samma period har befolkningen ökat med 7 procent

Vad har vi sett (forts.)

- Antalet inledda utredningar i Södertörnskommunerna har ökat med 73 procent mellan år 2010 och 2014.
 - T.ex. behöver alla barn i en familj nu utredas i ärenden som rör våld i nära relationer
- Utredningstiden är lagstadgad till max. 4 månader per utredning
- Ytterligare en målgrupp som fortsätter att öka är de ensamkommande flyktingbarnen

Konsekvenser

- Ökad ärendemängd ökar behovet av socionomer!

Men:

- Svårt att rekrytera socionomer
- Personalomsättning är en utmaning
- Socialstyrelsens rekommendation är att ha arbetat 3 år som socionom vid barnavårdsutredningar
- Bemanningsföretagen ökar – det påverkar kommunen

Hur påverkas de ekonomiska förutsättningarna?

- Ingångslönerna för socionomer stiger i Södertörnskommunerna
- Socionomkonsulter kostar tre gånger mer

Tillfälliga boenden

- Kommunerna har olika strategier för att motverka hemlöshet
- Definition: ”hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende, eller är uteliggare”
- Utan boende vid utskrivning från HVB, SIS, kriminalvård, stödboende, behandling
- Underskottet av bostäder i förhållande till efterfrågan beräknas fortsätta fram till 2019 i Södertörn, fränsett i Huddinge som beräknar att underskottet kommer att minska.
- Kommunerna har olika hyresvärdar de samarbetar med, dvs. kommunala eller privata hyresvärdar

Tillfälliga boenden

- Samtliga kommuner frånsett Haninge disponerar jourlägenheter. Barnfamiljer och våldsutsatta prioriteras.
- Yttersta skydds nätet
- Högre andel som har ekonomiskt bistånd och lägre andel kommunkontrakt tenderar att ge högre kostnader för tillfälliga boenden.
 - Exempel på nästa sida!

Ett jämförande exempel

- Botkyrka och Södertälje höga socioekonomiska nycklar.
- För 2014 ser det ut så här:
 - Södertälje 7 163 965 kr och 468 kommunkontrakt.
 - Botkyrka 19 400 000 kr och 126 kommunkontrakt

Slutsatser

- Utökad samverkan leder till ökad anmälningssbenägenhet samt ökat skydd för barn och unga (Socialstyrelsen 2014)
- Tydlig ökning av antalet aktualiseringar inom "våld i nära relation" under 2014 vilket innebär att ändrad lagstiftning spelar roll
- Kommunerna måste tillgodose behov av boenden för personer som utsatts för våld i nära relation enligt lag
- Högre andel ärenden kräver fler socionomer som handlägger ärenden, ökning om 73 procent t.o.m. 2014 och ärendemängden fortsätter att öka.
- Flyktingsituationen ställer krav på att kommunerna har tillgång till socionomer och boenden.

Slutsatser

- Varje ärende kräver minst en socionom – ökade kostnader
- Ökade antal ärenden kostar därutöver för ökat antal insatser
- Ökat antal ärenden tenderar orsaka behov av fler boenden och tillfälliga boenden
- Kommunerna hanterar frågan om tillfälliga boenden olika, det kan bero på att kommunernas samarbete med hyresvärdarna ser olika ut
- Även kommunernas planerade byggande av hyreslägenheter skiljer sig åt